

HALLITUKSEN KERTOMUS TOIMINNASTA 2019

Kehittämiskeskus Opinkirjo ry

OPINKIRJO
KEHITTÄMISKESKUS

SISÄLLYS

Toimintamme lähtökohta.....	3
Arvot.....	3
Visio 2023	3
Opinkirjon perustehtävä	3
Strategiset valinnat 2018-2023	3
I KEHITTÄMISTOIMET JA HANKKEET.....	4
KOULUTUS- JA NUORISOPOLIITTINEN VAIKUTTAMINEN	4
HYVÄ TOVERUUDEN KILPA OPPILAIDEN OSALLISUUDEN JA HYVINVOINNIN TUKENA	5
HYMY KOULUJEN HENKILÖSTÖN OSALLISUUDEN JA TYÖHYVINVOINNIN KEHITTÄJÄNÄ	6
HYMY-OHJEISTUS JA TUKIMATERIAALI KASVATUSKUMPPANUUDESTA KÄYTVIEN KESKUSTELUJEN TUEKSI	8
HYMY: LUOKKAVALTUUSTO	9
OSALLISUUDEN KASVUPOLUN HYMY-PROSESSIMALLI	11
NUORISOALAN OSAAMISKESKUS	12
OPAS AJATTELUUN: FILOSOFIAA LASTEN KANSSA	15
OPPIMISYMPÄRISTÖT ILMAN RAJOJA	16
TUTKI-KOKEILE-KEHITÄ-KILPAILUTOIMINNAN ARVIOINTIJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN	17
ILMASTOKIRJO / ILMASTOKOULU	18
II BRÄNDIT	20
NUORTEN PARLAMENTTI	20
OMAOPPILASKUNTA.FI.....	22
POPUPKOULU.FI	24
TUKOKE-TOIMINTA.....	26
YRITYS HYVÄ	28
III KOULUTUSKOKONAISUUDET	32
"YHTEISÖLLINEN JA OSALLISTAVA KOULUYHTEISÖ" -KOULUTUKSET JA TILAUSKOULUTUKSET	32
MOKKI: TUOTEMUOTOILUA JA TEKNOLOGIAA MONIALAISESTI (2018-2019)	33
OPETTAJA OHJAAJANA: TUTKIELMAT TEEMAOPINTOIHIIN JA OSAKSI OPETUSTA (2018-2019).....	36
"INTUITIO, EMPATIA JA VUOROVAIKUTUS OSANA OPETUSTYÖTÄ" -KOULUTUKSET (2019-2020).....	37

TOIMISTO JA HALLINTO	40
Jäsenjärjestöt.....	40
Yhdistyksen työryhmät.....	40
Vuosikokous ja hallitus.....	41
Henkilöstövisio ja –strategia	41
Toiminnan suunnittelu, kehittäminen ja arviointi	42
Opinkirjo Education and Training Oy	42
Liite	42
TOIMINTASUUNNITELMASSA MAINITUT LYHENTEET	43

OPINKIRJON HALLITUKSEN KERTOMUS TOIMINNASTA 2019

Toimintamme lähtökohta on lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja oppimisen tukeminen pedagogisissa oppimisympäristöissä, etenkin yhteisöllisiksi oppimiskeskuksiksi rakentuissa peruskouluissa.

Arvot

Me opinkirjolaiset toimimme yhdessä, avoimesti ja rehellisesti, humanisti ja oikeudenmukaisesti, ympäristön osana sitä kunnioittaen. Ihmisten yhdenvertaisuus on lähtökohtamme.

Visio 2023

Opinkirjo on oppivan yhteisön ja yhteisöllisyyden rakentamisen asiantuntija ja tukija. Opinkirjo on alallaan tunnettu ja vaikuttava toimija, kehitystä edistäviä verkostoja kokoava voima ja muutosaaltojen lähde. Opinkirjon palvelut ja tuotteet koetaan korkealaatuisina, arjen työtä käytännössä helpottavina työkaluina ja ne kohtaavat kaikki kohderyhmiin kuuluvat käyttäjät.

Opinkirjon perustehtävä on tukea kouluja niiden kehittämisessä jäsentensä oppimista ja hyvinvointia synnyttäväksi oppimiskeskuksiksi. Luomme tutkimustietoon pohjautuvia käytännöllisiä ratkaisuja opettajille ja ohjaajille. Noudatamme kaikissa toimissamme seuraavia periaatteita:

- Lapsi ja nuori on aina työmme keskiössä.
- Kehitystyömme keskeisin sisältö on yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja osallisuuden kehittymistä tukevien menetelmien ja mallien kehittäminen yhdessä lasten ja nuorten kanssa.
- Jaamme omaa osaamistamme ja olemme alttiita oppimaan uutta.
- Arvostamme verkostoja ja teemme niissä avointa yhteistyötä.
- Palvelumme ovat käytettävissä ja saatavissa kaikkialla Suomessa.

Strategiset valinnat 2018-2023

Keskitymme seuraaviin yhteisöllistä toimintakulttuuria kehittäviin muutoksiin:

- Oppimisympäristöiksi ymmärretään koulutilojen ja virtuaalisten tilojen ohella kaikki ympäristöt, joissa oppimista tapahtuu. Niitä osataan hyödyntää.
- Osallisuus arkipäiväistyy toimintatavaksi.
- Jokaisen yhteisön jäsenen vahvuudet huomataan, otetaan yhteisen oppimisen lähtökohdaksi ja niiden kehittämistä tuetaan.
- Lasten ja nuorten harrastukset ja vapaa-ajantoiminnat ovat osa oppimiskeskusten toimintaa.

I KEHITTÄMISTOIMET JA HANKKEET

Koulujen osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukeva Hymy

Kehittämiskeskus Opinkirjo tunnetaan parhaiten Hyvän toveruuden kilvasta ja Hymy-veistoksista sen tunnuksina. Jo sadat tuhannet suomalaiset ovat saaneet veistoksen ja sisäistäneet siihen sisältyvät sosiaalisten taitojen ja yhteisöllisyyden arvot sekä siirtäneet nämä arvot ylisukupolisesti eteenpäin. Hymyt ovat jo suomalainen instituutio: yleiskieleen on vakiintunut käsite hymypoika.

Kehittämiskeskus Opinkirjo hyödyntää Hymyn tunnettuutta luodessaan ja kehittäessään lapsille ja nuorille kohdentuvia palveluita yli sektorirajojen.

PALVELU/HANKE	KOULUTUS- JA NUORISOPOLIITTINEN VAIKUTTAMINEN
Kuvaus	Toimintavuonna käytiin eduskuntavaalit, joiden takia tehtiin paljon yhteiskunnallista vaikuttamista etenkin lasten ja nuorten harrastustoimintaan liittyen. Lisäksi koulutuspolitiikassa esillä oli mm. lukiokoulutuksen uudistaminen
Tavoitteet	Tavoitteena vaikuttamistyössä oli saada jaettua tieto- ja tutkimusperustaista tietoa lasten ja nuorten harrastusten tarjoamisesta ja organisoimisesta tavalla, joka tutkitusti lisää osallisuuden kokemusta, hyvinvointia ja myös koulumyönteisyyttä.
Toimenpiteet	Tavattiin lukuisia virkamiehiä ja poliittisia vaikuttajia, laadittiin kannanottoja ja lausuntoja sekä toimittiin useissa koulutus- ja nuorisopolitiikkaan vaikuttavissa verkostoissa.
Tulosodotukset	Tulosodotuksena oli saada hallitusohjelmaan kirjaus: Harrastaminen koulussa on lapsen ja nuoren oikeus: Hyvinvointinsa tueksi lapset ja nuoret pääsevät harrastamaan kouluissaan tarpeidensa ja toiveidensa mukaisesti. Tavoitteessa onnistuttiin hyvin, hallitusohjelmaan tuli kirjaukset panostuksesta aamu- ja iltapäivätoimintaan, kerhotoimintaan ja ns. Suomen mallin luomiseen Islannin esimerkin mukaan. Hallitusohjelmassa on myös tärkeä kirjaus mieluisasta harrastuksesta, joka edellyttää lasten ja nuorten kuulemistä ja yhteissuunnittelua. Lisäksi odotuksena oli taloudellisia resursointejä asiaan. Valitettavasti valtion menokehys ei osoita, että hallintorajoja toistaiseksi onnistuttaisiin purkamaan resurssiohjauksen linjavoittamiseksi: toimenpiteet on kirjattu edelleen eri momenteille.

Seurantamittarit	• Hallitusohjelman kirjaukset • VANUPO:n kirjaukset • Valtion menokehys 2020-2023 • Valtion talousarvioesitys 2020 • Lausunnot ja kannanotot, 6 kpl
Nuorisolain arvopohja	Tavoitteena oli vaikuttaa yhdenvertaisemman harrastustoiminnan aikaansaamiseen Suomen eri alueilla sekä erityisryhmien huomioiminen harrastuspalvelujen tuottamisessa.
Alueellinen toiminta	Kansallinen vaikuttavuus
Vastuuhenkilö ja yhteistyö	MRJ, Opinkirjon jäsenjärjestöt, etenkin KLL, Sydkustens, OAJ ja Suomen Vanhempainliitto

PALVELU/HANKE	HYVÄ TOVERUUDEN KILPA OPPILAIKEN OSALLISUUDEN JA HYVINVOINNIN TUKENA
Kuvaus	Hyvä Toveruus Hymy-toiminta on nuorten sosiaalisia taitoja positiivisella kannustuksella vahvistavaa toimintaa, jossa pääpaino on nuorten vertaispalautteella. Yhteisön keskuudessa hyvän toveruuden arvoista arvostettu henkilö palkitaan Hymy-veistoksella.
Tavoitteet	• Toimia työkaluna lasten ja nuorten sosiaalisten taitojen harjoittelussa ja hyvän ilmapiirin luomisessa nuorten sosiaalisissa yhteisöissä. • Ehkäistä kiusaamista. • Edistää toiset positiivisesti huomioivaa vuorovaikutusta.
Toimenpiteet	• Välitettiin veistoksia Hymy-toiminnan palkinnoksi. Hymy-kilpa järjestettiin noin tuhannessa koulussa. • Tuotettiin Opinkirjon kotisivujen yhteyteen Hymy-verkkokauppa.
Seurantamittarit	• Hymy-toimintaan osallistui n. 67 000 lasta ja nuorta (3 350 luokkaa, joissa 20 lasta). • Veistoksia välitettiin 6 681 kappaletta.
Nuorisolain arvopohja	Hyvän toveruuden Hymy-toiminta tukee ja vahvistaa Nuorisolain arvopohjan mukaisesti nuorten kasvua, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä sekä kannustaa positiivisen palautteen antamiseen silloin kun aihetta on. Toiminta kohtelee nuoria

	yhdenvertaisesti. Perusteena on nimenomaan nuoren oman toiminnan tapa ja laatu yhteisössä – ei status ryhmässä, varallisuus, ihonväri tms. Toiminta kannustaa ottamaan yhteistä vastuuta ryhmän hyvinvoinnista riippumatta kulttuuritaustasta.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Hymy-toiminta on nuorten omaa toimintaa, jossa nuoret itse ovat toimijoina ja osallistujina. He itse ratkaisevat, kenelle haluavat antaa tunnustusta toimimisesta ryhmän hyväksi.
Viestintä ja markkinointi	• Esitettä (suomi ja ruotsi) lähetettiin peruskouluihin, toiseen asteen oppilaitoksiin ja kuntiin keväällä yhteensä 3 970 kappaletta. • Educa-messut • Opinkirjon kotisivut
Alueellinen toiminta	Hymy-toimintaa järjestettiin Ahvenanmaata lukuun ottamatta kaikissa Suomen maakunnissa.
Vapaaehtoiset toimijat	Vapaaehtoisina voidaan pitää kaikkia koulujen opettajia, ohjaajia ja muita henkilöitä, jotka järjestävät Hymy-toimintaa kouluissa. Opinkirjon kotisivuilla on ohjeistusta toimintaan.
Vastuuhenkilö ja yhteistyö	MRJ, IK, AT, Elli ja Aleksi Rintala

PALVELU/HANKE	HYMY KOULUJEN HENKILÖSTÖN OSALLISUUDEN JA TYÖHYVINVOINNIN KEHITTÄJÄNÄ
Kuvaus	Palvelu ulottaa Hyvän Toveruuden Kilvan työyhteisöjen keskinäiseksi työhyvinvointia edistäväksi toiminnaksi.
Tavoitteet	• Kehittää koulujen työyhteisöjä kannustavammiksi ja yhteisöllisemmiksi työyhteisöiksi, joissa voidaan huomioida kollegoja myös positiivisesti. • Saada Hymyn merkitys arkipäiväisemmäksi; omaan toimintatapaan voi kiinnittää huomiota joka päivä. Saada opettajat antamaan positiivista palautetta oppilaille aina, kun siihen on aihetta.
Toimenpiteet	Markkinoitiin palvelua koulutuksissa ja erilaisissa opetusalan tapahtumissa.

Tulosodotukset	Palvelu kiinnittää huomiota koulujen työyhteisöihin ja niiden hyvinvointiin sekä työyhteisön tekijöiden vaikutukseen lasten ja nuorten oppilaitoksissa kokemaan hyvinvointiin.
Seurantamittarit	Työyhteisöille välitettiin 51 veistosta.
Nuorisolain arvopohja	Vaikka palvelu kohdistuu työyhteisöihin, se muuttaa ja kehittää kouluja avoimemmiksi, yhteisöllisemmiksi ja kannustavammiksi yhteisöiksi tavalla, joka heijastuu myös koulujen oppilaisiin, lapsiin ja nuoriin. Huoli- ja rangaistuspuheeseen tuodaan kannustusta ja positiivista henkeä. Tällä tavoin lisätään nuorten osallisuutta kouluissa, rohkaistaan opettajia antamaan vastuuta ja kannustamaan nuoria toimimaan saamansa luottamuksen arvoisesti. Näin nuorten kasvuolosuhteet ja kokema hyvinvointi myös paranevat.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Oppilaitoksissa on ohjeistettu järjestämään äänestykset työyhteisöjen Hymyn saajasta siten, että myös opiskelijat ovat mukana äänestämässä veistoksen saajaa.
Viestintä ja markkinointi	• Educa-messut • KEOS2019-messut • Nuori Opettaja –koulutukset maakunnissa • Suoramarkkinointi kouluille ja oppilaitoksille • Opinkirjon kotisivut
Alueellinen toiminta	Työyhteisöjen Hymy oli tarjolla kaikkialla Suomessa. Veistoksia välitettiin Espooseen, Ouluun, Tampereelle, Helsinkiin, Raisioon, Kuusankoskelle ja Iisalmeen.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MRJ, Elli ja Aleksi Rintala, OAJ

PALVELU/HANKE	HYMY-OHJEISTUS JA TUKIMATERIAALI KASVATUKUMPPANUUDESTA KÄYTVIEN KESKUSTELUJEN TUEKSI
Kuvaus	Toimintavuoden aikana saatiin valmiiksi käsikirja ja ohjeistus lapsen koulunkäyntiä tukevan hyvinvointikeskustelun tukilomakkeeksi ja keskustelutyökaluiksi. Ohjeistus sisältää tutkimusperustaisesti kootun lomakkeen koulussa koetun hyvinvoinnin kartoittamiseksi ennen kolmikantakeskustelua sekä käsikirjan kolmikantakeskustelun käymiseksi rakentavassa ja ratkaisukeskeisessä hengessä lapsen omista lähtökohdista käsin.
Tavoitteet	Tavoitteena on ollut tuottaa toimintakonsepti, joka • tukee lapsen kuulluksi tulemistä koulussa käytävissä kolmikantaisissa keskusteluissa • vahvistaa ja voimaannuttaa lasta keskustelijana • kiinnittää huomiota asioihin, joilla on tutkitusti yhteys lapsen koulussa kokemaan hyvinvointiin • auttaa opettajaa ohjaamaan keskustelua rakentavasti ja ratkaisukeskeisesti.
Toimenpiteet	Viisihenkinen Jyväskylän yliopiston monitieteinen työryhmä (Anna-Maija Poikkeus, Tuija Aro, Kaili Kepler-Uotinen, Minna Torppa ja Leena Paakkari) on kokoontunut metodisen pohjan rakentamiseksi ja keskustelulomakkeen luomiseksi sekä kommentoinut ja täydentänyt käsikirjoitusluonnosta. Lomaketta ja käsikirjoitusluonnosta on pilotoitu kymmenessä koulussa. Palautteet pilotoinnista on koottu kirjallisesti sekä haastattelemalla; myös vastauslomakkeet on koottu mittarin arvioimiseksi. Käsikirjan ja ohjeistuksen hyvinvointikyselylomakkeen tueksi kirjoittivat KT Minna Riikka Järvinen ja PsT Miia Sainio.
Tulosodotukset	Menetelmä ja tukimateriaali otetaan käyttöön alakoulujen arviointi- ja hyvinvointikeskusteluissa syksystä 2020.
Seurantamittarit	Vaikutusta kolmikantakeskustelujen sujumiseen on arvioitu haastattelemalla oppilaita ja opettajia seurantatutkimuksella.
Nuorisolain arvopohja	Ohjeistus on rakennettu metodisesti siten, että se lisää lapsen ja nuoren osallisuuden kokemusta. Taustalla on laaja tutkimus siitä, miten keskustelu tulee koota, jotta kuulluksi tulemisen tunne syntyy ja keskusteltavat teemat ovat lapsen ja nuoren näkökulmasta relevantteja. Tarkoitus on antaa lapselle ja nuorelle oma ääni.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Pilotointeihin osallistuneille alakoululaisille on kerrottu, että he ovat mukana kehittämässä työkalua, jonka avulla opettajat ja vanhemmat voisivat paremmin kiinnittää huomiota asioihin, jotka ovat lapsille itselleen tärkeitä. Vastanneet ovat saaneet kommentoida lomaketta ja antaa palautetta siitä sekä tavasta, jolla kolmikantaista keskustelua on käyty.

Viestintä ja markkinointi	Käsikirja ja hyvinvointikyselylomake julkaistaan Educa-messuilla 24.1.2020 pidettävässä työpajassa, jonka osallistujat saavat oppaan. Opettaja-lehti uutisoi aiheesta. Materiaali tulee jaettavaksi Educan lisäksi Oulun Opi-päivillä sekä Nuori Opettaja –koulutuksissa yms. tilaisuuksissa. Se on ladattavissa kotisivuilta.
Alueellinen toiminta	Kehittävää tutkimusta ja pilotointia on tehty Jyväskylässä ja Joroisissa.
Vapaaehtoiset toimijat	Vapaaehtoisina ovat olleet pilotointiin osallistuneet koulut, niiden opettajat, oppilaat ja huoltajat sekä tutkijatyöryhmä, yhteensä noin 300 henkilöä.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MRJ, Anna-Maija Poikkeus, Tuija Aro, Minna Torppa, Kaili Kepler-Uotinen, Miia Sainio ja Leena Paakkari Jyväskylän yliopistosta

PALVELU/HANKE	HYMY: LUOKKAVALTUUSTO
Kuvaus	Luokkavalvuusto on perusopetuksen opetussuunnitelmaa tukeva toimintamalli, jolla oppilaita voidaan osallistaa kouluyhteisön ja oman luokkansa toimintaan erityisesti alakouluissa. Toimintavuonna saatiin valmiiksi opas, jossa kuvataan mallin toteuttamista luokassa, millaisia asioita on otettava huomioon ja mitä onnistunut toiminta edellyttää. Opasta tukemaan valmistui myös lomakepohjia, esittelydiat sekä vuorovaikutusta- ja yhteistyötaitoja tukevia harjoitteita.
Tavoitteet	Tavoitteena on ollut parantaa oppilaiden vaikutusmahdollisuuksia koulussa, sillä kansainvälisesti suomalaisten oppilaiden vaikutusmahdollisuudet ovat keskiarvoa alhaisemmat ja meiltä puuttuu toistuvat ja systemaattisesti käytänteen oppilaiden osallistamiseen. Oppilaat voivat vaikuttaa jonkin verran koulun asioihin, mutta heitä ei kannusteta siihen.
Toimenpiteet	- Hankkeessa kartoitettiin jo aiemmin tehty empiirinen tutkimus, joka on pääosin saksankielistä. Empiirisen tutkimuksen avulla tunnistettiin mahdollisia toiminnan haasteita ja etsittiin niihin ratkaisuja sekä luotiin suomalaisiin oloihin soveltuva luokkavalvuusto-malli. - Syyslukukaudella 2019 Lohikosken koulussa toteutettiin pilotointi, johon osallistui neljä luokkaa. Opettajat saivat ohjausta luokkavalvuuston toteutuksessa testaamisvaiheen aikana. - Tutkimuskirjallisuuden, saksalaisten luokkavalvuusto-oppaiden ja pilotointikokemusten pohjalta kirjoitettiin suomenkielinen luokkavalvuusto-opas opettajien käyttöön.

Tulosodotukset	Suomalaisiin kouluihin soveltuvan luokkavaltuusto-toimintamallin luominen ja suomenkielisen oppaan julkaiseminen. Toimintamallin tunnettuus opettajien parissa kasvaa ja osaltaan vahvistaa oppilaiden osallisuutta kouluyhteisössään.
Seurantamittarit	• Luotu Luokkavaltuusto-toimintamalli ja opas julkaistu. • Opettajilta ja oppilailta saatu palaute pilotoinnista oli positiivista. Opettajat onnistuivat edistämään oppilaiden vaikutusmahdollisuuksia toimintamallin avulla. Oppilaat saivat ilmaista omia näkemyksiään ja ottaa osaa päätöksentekoon koulussa. • Oppaan levikin seuranta vuonna 2020.
Nuorisolain arvopohja	Luokkavaltuustomalli lisää koulujen oppilaiden osallisuutta omaan oppimiseensa ja opetusta koskevien ratkaisujen tekoon. Näin menetelmä lisää lasten ja nuorten osallisuuden kokemusta ja merkityksellisyyden tunnetta.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Pilottikoulujen oppilaat ovat osallistuneet menetelmän kehittämiseen.
Viestintä ja markkinointi	• Opas julkaistaan Educa 2020 -messuilla, jossa sitä on jaossa Opinkirjon osastolla. • Luokkavaltuustotoiminnasta, kouludemokratiasta ja oppilaiden osallistumisesta keskustellaan Educassa 25.1.20. • Opasta on mainostettu Opinkirjon somekanavissa (facebook, twitter, instagram) ja blogissa. • Opettaja-lehdessä julkaistaan 1/2020 artikkeli luokkavaltuusto-toiminnasta, minkä lisäksi toimintamallia esitteleviä kirjoituksia on tarjottu muihinkin lehtiin. • Opasta mainostava flayeri tulee jaettavaksi mm. Nuori Opettaja -koulutuksiin yms. tilaisuuksiin. • Opas ja siihen sisältyvät harjoitteet ja lomakepohjat ovat jaossa Opinkirjon kotisivuilla maksuttomasti.
Alueellinen toiminta	Pilotointi toteutettiin Jyväskylässä.
Vapaaehtoiset toimijat	Lohikosken koulun neljä opettajaa ja heidän luokkansa oppilaat osallistuivat pilotointiin vapaaehtoisina.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	AM, TK, SP, Lohikosken koulu

PALVELU/HANKE	OSALLISUUDEN KASVUPOLUN HYMY-PROSESSIMALLI
Kuvaus	Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet linjaavat, että oppilaat on otettava mukaan opetuksen suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Lisäksi opetussuunnitelma sisältää muitakin velvoittavia kirjauksia oppilaiden osallisuuden kehittämiseksi. Opetussuunnitelman kirjaukset osallisuudesta ovatkin tavoitteiltaan samansuuntaiset kuin nuorisolain kirjaukset.
Tavoitteet	• Oppilaiden vaikuttamisella tulee olla kouluyhteisössä toimivat ja systemaattiset rakenteet, resursseja ja koulutuksen järjestäjän tuki toiminnalle. • Oppilaskunta on yhtä kuin kaikki koulun oppilaat. • Oppilaskunnan hallitus on demokraattisesti valittu toimielin, joka edustaa kaikkia koulun oppilaita. • Oppilaskunnan kautta oppilaiden on mahdollista saada äänensä kuuluviin heitä koskevissa asioissa ja vaikuttaa kouluyhteisönsä kehittämiseen.
Toimenpiteet	• Pilotoitiin malleja oppilaiden osallisuuden lisäämiseksi kouluissa. • Pilotoitiin erilaisia oppilastyöpajoja oppilaskuntatoiminnan kehittämiseksi ala- ja yläkouluissa, yhtenäiskouluissa, lukioissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa. • Kokeiltiin nuorten parlamentti –kerhon, oppilaskuntien hallituksen, tukioppilaiden ja koulun liikunta-agenttien välistä yhteistyötä. • Selvitettiin kunnan nuorisovaltuustojen ja oppilaskuntien välistä yhteistyötä. • Pilotoitiin yhdessä Koordinaatin kanssa tapaa, miten nuortenideat.fi -palvelu voisi olla osa opetusta. • Osallistuttiin oikeusministeriön DINO-hankkeen opettajille tarkoitettujen lasten ja nuorten osallisuutta tukevien materiaalien levittämiseen.
Tulosodotukset	• Oppilaiden osallisuus kouluissa edistyy. • Tuottaa pilotoituja työpajamalleja ryhmämuotoiseen oppilaiden kuulemiseen kouluissa.
Seurantamittarit	Seurataan kansallisten mittareiden antamaa tietoa.

Nuorisolain arvopohja	• Edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta. • Parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja luomalla koulusta osallistava ja tukemalla yhteisöllistä toimintakulttuuria.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Pilotit suunniteltiin ammattilaisten kanssa nuoria osallistaviksi työpajoiksi.
Viestintä ja markkinointi	Viestintäkanavana käytettiin omaoppilaskunta.fi -sivustoa ja erilaisia some-kanavia.
Alueellinen toiminta	Oulu, Espoo, Helsinki
Vastuuhenkilö ja yhteistyö	TK, Oulu, Espoo, Helsinki

PALVELU/HANKE	NUORISOALAN OSAAMISKESKUS
Kuvaus	Kehittämiskeskus Opinkirjo oli osa Nuorten Akatemian hallinnoimaa yhteenliittymää, jossa kolmantena osapuolena oli Suomen Nuorisovaltuustojen liitto ry. Yhteenliittymän osaamiskeskus sai valtiosuuskelpoisuuden vuoden 2017 loppupuolella. Toiminta Nuorisotalon osaamiskeskuksena alkoi vuonna 2018 ja jatkoi toimintakaudella 2019.
Tavoitteet	Osaamiskeskuksen yhteenliittymä toiminta tukee nuorten osallistumisen ja vaikuttamisen tavoitteita valtakunnallisen nuorisotyön- ja politiikan ohjelman tavoitteiden mukaisesti. Toimintakausilla 2018–2019 tavoitteena oli: Viranomaisten ymmärrys nuorten osallisuudesta lisääntyy ja nuoret mukaan ottava toimintakulttuuri vahvistuu. Tuotetaan laatukriteerit nuorten osallisuuteen. Nuorten osallisuuden hyvien käytäntöjen keruu ja jakaminen. Opinkirjon vastuulla olivat erityisesti laatukriteerit.
Toimenpiteet	• Viranomaisten ymmärryksen lisäämiseksi nuorten osallisuudesta toimintakaudella 2019 jatkettiin koulutusten järjestämistä kuntien ja maakuntaliittojen kanssa. Kohderyhmänä olivat erityisesti kunnan johtotehtävissä ja esimiesasemassa olevat. He edustavat poikkihallinnollisesti eri toimialoja, mikä takaa osallisuusajattelun ja toimintatapojen levittäytymisen mahdollisimman laajalle kunnan sisällä.

	• Laatukriteerien osalta toimintakaudella 2019 haastateltiin syvällisemmin 12 henkilöä kunnista ja järjestöistä ja koottiin kehittäjäryhmä työstämään laatukriteereitä eteenpäin. Kehittäjäryhmässä oli jäseniä kunnista (Espoo, Vantaa, Helsinki, Tuusula, Hamina) ja järjestöistä (Nuorten Suomi, Nuori Kirkko) sekä ministeriöstä (OM). Laatukriteereihin pyydettiin myös kommentteja eri tahoilta ja niitä saatiin kuusi (Celia, Keravan nuorisopalvelut / Osaamista osallisuuteen -hanke, Oulun kaupungin nuorisopalvelut, Invalidiliitto, Suomen nuorisolankattojärjestö Allianssi, ALL-YOUTH – Kaikki nuoret haluavat määrätä elämästään -hanke). Kommentoijina toimi myös nuoria. Tämän lisäksi laatukriteerien laadinnassa käytettiin apuna kirjallisuutta ja kuntien koulutuksista kertyneitä kokemuksia. Valmistuneet laatukriteerit ja niihin liittyvä itsearviointityökalu koottiin omalle verkkosivulleen www.nuoretjaosallisuus.fi. • Kerättyjen hyvien käytänteiden pohjalta tehtiin nuorille oma muistilista osallistumiseen ja vaikuttamiseen sekä julkaistiin somessa kampanjatyyllisesti viikon ajan kerättyjä esimerkkejä. • Kaksivuotisesta osaamiskeskuskaudesta julkaistiin opas <i>Nuorten osallisuudesta elinvoimaa – Vinkkejä ja kokemuksia osallisuuden edistämiseen kunnissa</i>, joka avaa toiminnassa esille nousseita hyviä havaittuja keinoja saada nuorten ääni kuuluviin kuntien kehittämisessä ja päätöksenteossa. Julkaisu sisältää kokemuspohjaista aineistoa hyvistä käytänteistä ja kuntakohtaisia esimerkkejä, nuorten ajatuksia osallisuudesta sekä konkreettisia neuvoja siihen, miten jokainen kunnan viranhaltija, työntekijä sekä luottamushenkilö voivat edistää nuorten osallisuutta omassa työssään.
Tulosodotukset	• Viranomaisten ymmärrys osallisuudesta lisääntyy, ja he kuuluvat ja osallistavat nuoria aikaisempaa paremmin. Koulutuksiin osallistuu 430 henkilöä (toimikaudet 2018–2019 yhteensä) ja laadullista tuloksellisuutta arvioidaan myös haastatteluilla. • Tuotetaan julkiseen hallintoon hyvin soveltuvat nuorten osallisuuden edistämisen laatukriteerit, jotka otetaan käyttöön. • Luodaan nuorisovaikutusten arvioinnin työkalu yhdessä nuorten ja virkamiesten kanssa. Yhteistyötahojen käytyjen keskustelujen pohjalta todettiin kuitenkin, että arviointityökalulle tässä vaiheessa ei ole tarvetta, vaan tärkeämpää olisi saada lapsivaikutustenarviointia ja yleisesti vaikutustenarviointia edistettyä kunnissa ennen uusien työkalujen luomista.

Seurantamittarit	- Määrällisesti jokaiseen koulutukseen, työpajaan tai muuhun tapahtumaan osallistuneet kirjattiin ylös. Vuonna 2019 osallistujia oli yhteensä 1698 (koulutukset kunnissa ja maakuntaliitoissa 660 henkeä, Kuntamarkkinoiden tietoiskut 77 ja osasto 526 henkeä, haastattelut 12 henkeä, työpajat 377 henkeä, yhteistyötapaamiset 46 henkeä) - Laadullista palautetta on kerätty työpajoista ja koulutuksista sekä suullisesti että kirjallisesti. Palaute on ollut pääosin positiivista ja innostunutta sekä toimintaa on toivottu lisää. - Nuoretjaosallisuus.fi-sivustolla, joka sisältää laatukriteerit ja itsearviointin, oli 1364 käyttäjää (näistä palaavia oli n. 19 %), istuntoja 2117 ja katselut 7263. Itsearviointi saatiin 53 vastausta. Sivusto avattiin 10.9.2019.
Nuorisolain arvopohja	Osaamiskeskus tavoittelee nuorten osallisuus- ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämistä ja parantumista julkishallinnon alaisissa toiminnoissa, yhteisöllisyyden tunteen kasvamista ja niihin liittyvien taitojen ja tietojen oppimista.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Koulutukset toteutettiin yhteiskehittämällä nuorten kanssa niin, että niihin osallistui yhdessä viranomaisten kanssa nuoria paikallisesta peruskoulusta ja/tai toisen asteen oppilaitoksesta tai nuorisovaltuustosta. Lisäksi Pohjanmaan maakuntakierroksella yksi kouluttajista oli paikallinen nuva-nuori. Laatukriteerejä työstettiin toimintakaudella 2018 työpajoissa nuorten kanssa ja 2019 kaksi nuorta osallistui niiden kommentointikierroksella. Hyviä käytänteitä kerättiin nuorilta, mm. Suomen Nuorisovaltuustojen liiton tapahtumapäivissä ja Instagramin kautta, jossa suurin osa osallistujista ja seuraajista on nuoria.
Viestintä ja markkinointi	Osaamiskeskuksen osalta viestintää hoidetaan jokaisen mukana olevan järjestön olemassa olevia viestintäkanavia hyödyntäen. Jokainen järjestö on tehnyt kotisivulleen oman alisivunsa osaamiskeskustoiminnalle ja lisäksi sosiaalisen median kanavissa (FB, Twitter, Instagram) ja blogikirjoituksissa osaamiskeskustoimintaa tuodaan esille. Kuntaliiton Kuntademokratiaverkoston blogissa julkaistiin kirjoitus <i>Nuorten osallisuudella vahvistetaan elinvoimaa</i> ja tammikuussa 2020 ilmestyy Nuorisotyö-lehdessä artikkeli laatukriteereistä ja osaamiskeskuksen toiminnasta yleisesti. Nuori2020-päivillä on tammikuussa työpaja laatukriteereistä. Osallistuttiin Kuntamarkkinoille 11.-12.9.2019, jossa osaamiskeskuksen toimintaa esiteltiin messupisteellä ja kahdessa tietoiskussa.
Alueellinen toiminta	Nuorten osallisuuden osaamiskeskus on valtakunnallinen toimija. Koulutuksia järjestettiin yhteistyössä kuntien ja maakuntaliittojen kanssa. Lisäksi pidettyihin työpajoihin osallistui aikuisia ja nuoria ympäri Suomea.

Vapaaehtoiset toimijat	Jokainen kunta on saanut päättää oma-aloitteisesti, ketä kunnan viranhaltijoita ja työntekijöitä prosessikoulutuksiin osallistuu. Samoin aikuisten ja nuorten työpajat ovat perustuneet osallistujien omatoimiseen halukkuuteen osallistua.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	SP, TK, MRJ, Nuorten Akatemia, Suomen Nuorisovaltuustojen liitto, Allianssin Oske, OKM, OM:n Dino-hanke, muut nuorisovaltuustojen osaamiskeskukset

PALVELU/HANKE	OPAS AJATTELUUN: FILOSOFIAA LASTEN KANSSA
Kuvaus	Tuetaan opettajien valmiuksia tukea laaja-alaisen osaamisen taitoja tuottamalla opaskirja ajattelun taitojen kehittämisestä.
Tavoitteet	Opettajat ja ohjaajat saavat valmiuksia ja työkaluja lasten ja nuorten ajattelun taitojen kehittämiseen.
Toimenpiteet	Julkaistiin opaskirja Opinkirjon MOKKI-sarjassa. Opas valmistui alkuvuonna 2019.
Tulosodotukset	2000 opettajaa kokeilee ajattelun taitojen kehittymistä tukevien menetelmien käyttöä ryhmiensä kanssa.
Seurantamittarit	Levikki; 2 000 kappaleen painos ohjaajan opasta jaettiin lähes loppuun. Väliäinen vaikutus 40 000 lapseen ja nuoreen.
Nuorisolain arvopohja	Ajattelun taitojen vahvistaminen tukee nuorten valmiuksia ja elämäntaitoja ja tällä tavoin luo edellytyksiä osallisuuden vahvistumiseen ja yhdenvertaisuuteen.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Oppaan sisällön tuottamiseen on osallistunut lasten ja nuorten ryhmiä, yhteensä noin 50 nuorta.
Viestintä ja markkinointi	Opas julkaistiin Educa 2019 -messuilla, jossa sitä oli osallistujien saatavana. Muut kanavat olivat Nuori Opettaja – koulutukset, kotisivut, Filo ry:n kanavat, KEOS2019 ja muut opettajapäivät eri puolilla Suomea.
Vapaaehtoiset toimijat	Filo ry on tuottanut oppaan sisällön pro bono -periaatteella. Kirjoittajia on kuusi.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MRJ, Filo ry

PALVELU/HANKE	OPPIMISYMPÄRISTÖT ILMAN RAJOJA
Kuvaus	Oppimisen tueksi haluttiin rakentaa moniulotteisia oppimistilanteita, - ympäristöjä, - materiaaleja ja -tapoja.
Tavoitteet	• Kehittää kouluyhteisöä kokeillen erilaisia toimintatapoja ja oppimisympäristöjen rakentamista. • Toteuttaa kattava joukko erilaisia kehittämisideoita ja -kokeiluja taivuttamalla perinteistä koulurakennusta ja sen lähiympäristöjä.
Toimenpiteet	Kaksivuotisessa kehittämishankkeessa Maunulan yhteiskoulu ja Helsingin matematiikkalukio kokeilivat yhteisopettajuuden uusia muotoja, oppituntien kokoamista isommiksi 2 x 75 minuutin pituisiksi kokonaisuuksiksi, monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamista, nuorisokasvattajan toimintaa koulussa sekä Inno-luokka toimintakonseptia perusopetuksessa.
Tulosodotukset	Rehtorit tulevat tietoisiksi uusista tavoista hyödyntää oppimisen ympäristöjä.
Seurantamittarit	Levikki; 500 kappaleen painoksesta jaettiin noin 260 kappaletta.
Nuorisolain arvopohja	Kehittämishankkeessa haettiin toimintamalleja ja tapoja, jotka kaventaisivat nuorten kohtaaman elämän ja koulun rakenteellista etäisyyttä ja tekisivät nuorten osallistumisesta oman oppimisensa suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin opetussuunnitelmatavoitteiden mukaisesti todellista.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Kehittämiskoulujen oppilaat osallistuivat uusien opetusjärjestelyjen kehittämiseen, kokeiluun ja arviointiin. Mukana oli eritoten 50 nuoren joukko.
Viestintä ja markkinointi	Hankkeen tuloksena tehtiin julkaisu, jota jaettiin Educa-messuilla ja muissa opetusalan tapahtumissa. Julkaisu on myös ladattavissa kotisivuilta.
Alueellinen toiminta	Helsinki, kaksi koulua
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MRJ, Virpi Vatanen, Maunulan yhteiskoulu, Helsingin matematiikkalukio, Opetushallitus

PALVELU/HANKE	TUTKI-KOKEILE-KEHITÄ-KILPAILUTOIMINNAN ARVIOINTIJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMINEN
Kuvaus	Opinkirjo on järjestänyt tiedekasvatustoimintaa jo yli 40 vuoden ajan. Sen toiminnan lähtökohtina ovat lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja oppimisen tukeminen pedagogisissa oppimisympäristöissä. Tutki-Kokeile-Kehitä on kansallisesti tärkein lasten ja nuorten tiedekilpailu. Se on osalle osallistujista ensimmäinen tilaisuus tutustua tieteelliseen tiedonhankintaan ja tutkimukseen, osalle väylä kansainvälisesti merkittäviin tiedekilpailuihin.
Tavoitteet	Vuonna 2019 erityisenä tavoitteena on ollut kehittää TuKoKe-toimintaa sen arviointiprosessin näkökulmasta. Lisäksi tavoitteena on ollut kehittää yhteistyötä peruskoulujen, lukioiden ja paikallisten korkeakoulujen kanssa, jotta lahjakkailta nuorilla olisi asuinpaikastaan riippumatta tilaisuus tiedeharrastuneisuuteen ja sen osoittamiseen TuKoKessa.
Toimenpiteet	Lapsille ja nuorille on järjestetty tiedekilpailuja, -leirejä, -kerhoja ja muita tieteeseen ja teknologiaan liittyviä tapahtumia, joiden avulla Opinkirjo pyrkii edistämään lasten ja nuorten monipuolistatiedeharrastusta, toiminta- ja opetusmenetelmien kehittämistä ja lahjakkaiden ja erityskiinnostuneiden nuorten pitkäjänteinen tukeminen. Lisäksi TuKoKe-toimintaa on pyritty laajentamaan osana lukioille tarjottavaa tiedeopetusta. Kilpailutöiden arviointijärjestelmä avattiin.
Tulosodotukset	Vuoden 2019-2020 arviointijärjestelmä on uudistettu: arviointikriteerit on uudistettu ja arvioinnin yhdenvertaisuuteen on panostettu luomalla arvioitsijapooli sisään jätettävien kilpailutöiden esiarviointiin.
Seurantamittarit	Uutta arviointijärjestelmää testataan kevään 2020 aikana. Testauksen pohjalta kehitetään sähköinen alusta, jonka kautta kaikille tiedeprojekteilte Suomessa laaditaan yhdenvertainen kannustavaan palautteeseen perustuva alusta.
Nuorisolain arvopohja	Kehittämishanke edistää nuorten yhdenvertaista kohtelua asuinpaikasta tai koulun ja oppilaitoksen tuesta riippumatta.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Nuoret olivat mukana kouluissaan ja oppilaitoksissaan järjestelmän kehittämisessä.
Alueellinen toiminta	Yhteistyökumppaneita ovat olleet mm. Lappeenrannan lukiot, Teknillinen yliopisto sekä Lappeenrannan Teknillisen Korkeakoulun Junior University, Helsingin yliopiston normaalikoulu, Turun suomalainen yhteiskoulu, Oulun kasvatustieteellinen tiedekunta.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	NOS, ks. alueellinen toiminta

PALVELU/HANKE	ILMASTOKIRJO / ILMASTOKOULU
Kuvaus	Opinkirjo kokosi toimintavuoden aikana kaikki eri asteiden opettajille opetukseen soveltuvat ilmastoaiheiset materiaalit portaalksi, jonka avulla ilmastoaiheeseen on mahdollista tarttua oppilaitoksissa opetussuunnitelmiin tukeutuen
Tavoitteet	• Lisätä tietoisuutta myönteisistä tavoista tarttua ilmastomuutokseen. • Rohkaista opettajia kannustamaan nuoria toimintaan ilmastomuutoksen suhteen.
Toimenpiteet	• Luotiin www.ilmastokirjo.fi palvelu. • Koottiin useita ilmastotoimijoita yhteen Educa 2020 -messuille Opinkirjon osastolle teeman Ilmastokirjo-alle. • Opinkirjon Ilmastopaneeli avasi Educa 2020 -messut. Paneelissa on mukana mm. Opetusministeri Li Andersson, OAJ:n puheenjohtaja Olli Luukkainen, OPH:n puheenjohtaja Olli-Pekka Heinonen sekä nuoret Hilla Vuolijoki ja Adam Yousfi. • Educa 2020 -messuilla järjestettiin paljon ilmastoaiheista ohjelmaa eri saleissa.
Tulosodotukset	• Ilmastokirjo-osastolla Educassa 2020 kävi 5000 kävijää, pääosin opettajia. • Avajaispaneelia Educassa 2020 seurasi noin 700 kuulijaa, median päätoimittajapaneelia noin 750 kuulijaa, ja muita Opinkirjon järjestämiä ilmastoaiheisia ohjelmasisältöjä noin 250 kuulijaa. • Ilmastokirjo-sivustolla on 20 000 käyttäjää. Vaikutus ulottuu noin 400 000 lapseen ja nuoreen.
Seurantamittarit	Seurataan sivuston käyttäjämääräindikaattoreita ja muuta metadataa.
Nuorisolain arvopohja	Hanke edistää nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tapoja ryhtyä toimimaan ilmastomuutosta vastaan. Hanke edistää yhdenvertaisuutta ja on saavutettavuusoheistuksen huomioiva.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Ilmastokoulu-hankkeella on ollut nuorten johtoryhmä, jonka ohjauksessa projektia on tehty. Johtoryhmän ovat muodostaneet kuusi yläkoululaista/lukiolaista.
Viestintä ja markkinointi	• Educa-messut • Opi Oulu • Nuori Opettaja -koulutukset

	• Opettaja-lehti
Alueellinen toiminta	Ilmastokirjo toteutuu kautta Suomen kaikissa maakunnissa.
Vastuuhenkilö ja yhteistyö	EM, MRJ, Jyrki Laine, OAJ, WWF, Otavan Opisto, Lappeenrannan kaupunki

II BRÄNDIT

PALVELU/HANKE	NUORTEN PARLAMENTTI
Kuvaus	Peruskoulun päättöluokkien oppilaille tarkoitettu toimintamuoto toteuttaa demokratiakasvatusta nuorten lähtökohdista käsin. Ruohonjuuritasolla toiminta on pääosin vapaaehtoista kerhotoimintaa, mutta toimintaa voi toteuttaa myös muissa nuorten osallisuusryhmissä.
Tavoitteet	• Monipuolistaa koulun kerhotoimintaa osaksi demokratiakasvatusta. • Tukea nuorten osallistumista ja osallisuutta. • Edistää nuorten kiinnostusta yhteiskunnalliseen toimintaan, erityisesti eduskuntaan. • Kehittää toimintoja nuorten kuulluksi tulemisen ja vaikutusmahdollisuuksien parantamiseksi. • Tarjota lainsäätäjille mahdollisuus kuulla nuoria.
Toimenpiteet	• Toteutettiin Nuorten parlamentin kerholaistilaisuus Pikkuparlamentissa. Mukana oli myös All Youth – tutkimushanke ja Allianssi. • Valiokuntasimulaation sisältöä täydennettiin 2 videolla ja 2 valiokunta-aihiolla. Simulaatio on maksutta tarjolla Sway-alustalla (https://sway.office.com/UMUR6HEG4qK2i2jW). Simulaatio on mukana Helsingin yliopiston koostamassa esitteessä demokratiakasvatusmenetelmistä. Simulaatio on samoin osa Opetushallituksen demokratiamateriaaleja. • Huomioitiin nuorten yhdenvertaisuus tiedottamalla aktiivisesti Ahvenanmaalle saadaksemme edustaja sieltä. Työryhmässä tarkasteltiin säännöllisesti ilmoittautumistilannetta ja aktivoitiin Oulun vaalipiirin itäosien kansanedustajia, jotta myös Kainuusta saataisiin ainakin yksi koulu mukaan. Avattiin mahdollisuus suomalaisten ulkomailla toimivien peruskoulujen oppilaille osallistua, varattiin yksi paikka Helsingin vaalipiiristä. Perusteluna vaalipiirille se, että ulkosuomalaiset äänestävät eduskuntavaaleissa Helsingin vaalipiirissä. • Aloitettiin yhteistyö turkulaisen Vasaramäen koulun kanssa. Toimintavuonna valmisteltiin kaksi kerhokertaa. Työn tuloksena on keväällä 2020 neljän kerhokerran kokonaisuus istuntoon valmistautumiseen. Ohjelma julkaistiin swayssa (https://sway.office.com/4zBH50vWeNyNRRyc). • Osallistuttiin Allianssin Poliittikkaviikkoon marraskuussa. • Valmisteltiin kevään 2020 istuntoa.

	Järjestettiin minibootcamp kesäkuussa kehittäjäopettajien kanssa. Tilaisuudessa käsiteltiin erityisesti Nuorten parlamentin materiaalitarpeita ja demokratiakasvatuksen toteuttamista yläkouluissa ja sitä, millaista tukea opettajat ja koulut kokevat tarvitsevansa. Yhtenä vaihtoehtona nostettiin esille pelillisyyden hyödyntäminen. Pelin käsikirjoittamiseen etsittiin rahoitusta säätiöiltä.
Tulosodotukset	- Yhdistyksen toteuttama demokratiakasvatus koetaan asiantuntevana. - Teeman alla olevat toiminnot auttavat nuoria ymmärtämään demokratiaan liittyviä teemoja. - Opettajat saavat käyttöönsä demokratiakasvatukseen liittyviä materiaaleja.
Seurantamittarit	- Simulaation käyttö. Simulaatiota on avattu yhteensä 1174 kertaa, joista syventyneitä lukijoita on 10%. - Istuntoon ilmoittautuneiden koulujen määrä. Istuntoon ilmoittautui yhteensä 168 koulua, mukana kaksi ulkomailla toimivaa suomalaista peruskoulua. - Kerholaistilaisuuteen ilmoittautuneiden koulujen määrä. Kerholaistilaisuuteen osallistui 50 nuorta, 15 opettajaa. - Nuorten parlamentin -työryhmä toteuttaa jatkuvaa kehittävää itsearviointia, mikä suuntaa tulevien istuntojen järjestelyjä.
Nuorisolain arvopohja	- Nuorten parlamentin istunto tukee nuorten yhteiskunnallista osallisuutta ja nuorten äänen kuulumista yhteiskunnassa. - Kerholaistilaisuus tukee nuorten yhteiskunnallista osallisuutta ja median toimintaperiaatteiden ymmärtämistä. - Yhdenvertaisuutta tuettiin kustantamalla osallistujien matkakuluja. - Nuorten parlamentin istunto ja kerholaistilaisuudet ovat esteettömiä.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	- Nuoret osallistuivat kerhojen toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. - Nuoret osallistuivat uuden kerhomateriaalin tuottamiseen.
Viestintä ja markkinointi	- Facebook-ryhmässä on rekrytoitu, jaettu materiaalia ja innostettu mukaan toimintaan. - Kiinnostuneiden opettajien yhteystietoja on kerätty tiedotuslistaa varten. Asianmukainen rekisteriseloste laadittu ja julkistettu. - Viestinnässä ja markkinoissa hyödynnetty seuraavia tahoja: Osallisuuden vahvistajat -verkosto, Opinkirjon jäsenjärjestöt, Kuntaliitto, OPH:n aiheen kannalta relevantit virkamiehet ja Lapsiasiavaltuutettu. Kukin taho on voinut tiedottaa istunnosta eteenpäin omia kanaviaan hyödyntäen. Volyyymia ei kyetä seuraamaan.

	- Nuorten parlamentin blogissa 7 kirjoitusta. - Facebook -sivun tilastot: julkaisuja (sis. myös jaot) 85 kpl, 15 595 (kattavuus), 1 068 (sitoutuneisuus) - Twitter #nuortenparlamentti #osallisuus
Alueellinen toiminta	Kevään 2020 istuntoon ilmoittautui 167 koulua. Ulkosuomalaisia peruskouluja ilmoittautui kaksi (Viro ja Espanja), joista Nuorten parlamentin työryhmä arpoi ulkosuomalaisille kouluille varatun yhden paikan Aurinkorannikon koululle.
Vapaaehtoiset toimijat	Nuoret osallistuvat koulujen kerhoihin toimintaan vapaaehtoisesti.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	TK, SP, eduskunta, osallistuvat koulut ja kerhot, All youth-hanke, Allianssi, Vasaramäen koulu, kehittäjäopettajat 9.

PALVELU/HANKE	OMAOPPILASKUNTA.FI
Kuvaus	Osallisuus rakentuu lasten ja nuorten yhteisöissä monipuolisiksi toiminnoiksi. Opinkirjo ylläpitää ja tuottaa materiaalia omaoppilaskunta.fi -sivustolle koulujen oppilaskuntatoiminnan kehittämiseksi vastaamaan osaltaan koulujen osallisuus- ja demokratiakasvatuksen tarpeeseen.
Tavoitteet	Koulujen osallisuus- ja demokratiakasvatustoiminnat vahvistavat lasten ja nuorten kokemusta mahdollisuudesta vaikuttaa omaan yhteisöön, toiminnot ovat avoimia kaikille yhteisöön kuuluville lapsille ja oppilaskuntatoiminta on osallistuville merkityksellinen kokemus. Oppilaskuntatoiminnan yhtenä tavoitteena on kouluhyvinvoinnin tukeminen. - Tukea oppilaskuntatoiminnan ohjaavia opettajia toteuttamaan laadukasta oppilaskuntatoimintaa. - Kehittää toiminnan suunnitelmallisuutta ja systemaattisuutta. - Lisätä lasten ja nuorten äänen kuuluvuutta.
Toimenpiteet	- Ylläpidettiin omaoppilaskunta.fi -sivustoa. - Tuotettiin sivustolle materiaalia. - Mahdollistettiin oppilaskunnan ohjaajien vertaiskeskustelu ylläpitämällä FB-ryhmää. - Koulutettiin oppilaskuntatoiminnan ohjaajia. - Kehitettiin oppilaskuntien toimintaa kokeillen yhdessä koulujen ja muiden toimijoiden kanssa.

	• Päivitettiin Omaoppilaskunta.fi -sivustoa yhdessä Allianssin osaamiskeskuksen ja Suomen Lukiolaisten Liiton kanssa. Sivusto siirtyi Opinkirjon omien kotisivujen alle osana kotisivujen uudistusta vuonna 2019. • Uudistettiin sivuston ilme. • Tuotettiin oppilasdiplomi ohjaajien käyttöön. • Toteutettiin pilotti yhdessä Koordinaatin kanssa. Pilotista julkaistiin teemakokonaisuus Kuntavaikuttaminen käytännössä. Nuortenideat.fi opetuksen työvälineenä. • Oulun pilotti • Espoon alueellinen pilotti • Helsingin ja Hämeenlinnan oppilaskuntakoulutuksen ja kehittäminen • Educa 2019 -messuilla Osallisuustreffit, joiden aikana mm. julkaistiin uusi Oppilaskuntatoiminnan ohjaajan opas. KEOS2019-osallisuustreffit ja OPIoulun osallisuustreffit vuonna 2020.
Tulosodotukset	• Ohjaajat saavat tukea oppilaskunnan ohjaamiseen. • Ohjaajien vertaiskeskustelua tuetaan.
Seurantamittarit	• Omaoppilaskunta.fi -sivuston käyttäjämäärä 4 534 käyttäjää. • FB-ryhmä jäsenmäärä Oppilaskunta ja osallisuus Facebook-ryhmässä on jäseniä 1027 [15.1.2020]. Lisäystä 386 jäsentä • Arviointi oli itsearviointia ja kohdentui pääasiassa sivuston sisällön ajanmukaisuuteen.
Nuorisolain arvopohja	Oppilaskuntatoiminnan vahvistaminen edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta parantamalla nuorten mahdollisuuksia osallistua kouluyhteisön päätöksentekoon eri tasoilla. Sosiaalista vahvistamista tuetaan nostamalla esiin nuorten moninaisuus ja vahvistamalla ohjaajia ”kutsumaan” mukaan myös niitä nuoria, jotka eivät ole jo valmiiksi aktiivisia. Vireä ja monipuolinen oppilaskuntatoiminta parantaa nuorten kouluhyvinvointia. Aktiivinen oppilaskuntatoiminta ja oppilaiden aktiivinen toiminta kouluyhteisössä tukee lasten ja nuorten kasvua aktiiviseen toimintaan kansalaisyhteiskunnan jäsenenä. Oppilaskuntatoiminta yhteisöllisenä ryhmätoimintana tukee lasten ja nuorten kasvua yhteisöllisyyteen, yhteisvastuuseen ja yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon toteutumiseen.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Toteutetut pilotit toimivat myös ilmiön ymmärtämisen tukena.

Viestintä ja markkinointi	Oppilaskuntatoiminnan osalta viestintä hoidettiin osana Opinkirjon yleistä viestintää eli teema on mukana messuosastoilla yhtenä Opinkirjon ydintoimintana. Oppilaskunnat ja osallisuus FB -ryhmä oli ensisijainen tiedotuskanava. Tiedotusta toteutettiin myös Koko Suomen OOHT FB-ryhmässä. Myös muita FB-ryhmiä hyödynnetään. Innostettiin ohjaajia liittyvään fb-ryhmään. Twitterissä viestitään #osallisuus- ja #oppilaskunta-tunnuksilla.
Alueellinen toiminta	Oppilaskuntatoimintaa toteutuu eri paikkakunnilla. Koulutusta on toteutettu Helsingissä, Espoossa ja Hämeenlinnassa.
Vapaaehtoiset toimijat	Toiminta FB-ryhmissä perustuu vapaaehtoiselle vertaisten väliselle keskustelulle.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	TK, Allianssin Oske, Koordinaatti, Espoo (oppilaskuntatoiminnan kehittäjäopettaja), Suomen Lukiolaisten Liitto

PALVELU/HANKE	POPUPKOULU.FI
Kuvaus	PopUp-koulu on hauska ja yhteisöllinen tapahtuma, jossa opettamaan pääsevät lapset ja nuoret, kotiväki ja lähialueen muut lasten ja nuorten parissa toimivat tahot, kuten järjestöt, seurakunnat ja nuorisotoimi. Toimintamalli on oppijoiden osaamista ja osallisuutta hyödyntävä pedagoginen menetelmä, joka laajenee koulun tai kaupunginosan oppimiskarnevaaliksi.
Tavoitteet	PopUp-koulu on työpajapäivä, jonka tavoitteena on • rakentaa yhteisöllistä toimintakulttuuria • luoda lasten ja nuorten ympärille avoin oppiva yhteisö • rikastaa koulun yhteistyötä kotien ja lähialueen toimijoiden kanssa • tukea lasten ja nuorten oman osaamisen tunnistamista ja tunnustamista • osallistaa lapsia ja nuoria taitojen jakamisessa ja kehittämisessä.
Toimenpiteet	• Levitettiin vertaisoppimisen mallia, PopUp-koulu, pitämällä infoja ja koulutuksia.

	• Ylläpidettiin verkkopalvelua. • Jatkokehitettiin verkkopalvelua saadun palautteen avulla. • Kannustettiin hyödyntämään palvelua myös opettajien täydennyskoulutuksessa.
Seurantamittarit	• Vuonna 2019 yhteensä 139 tapahtumaa, 58 963 käyttäjää, 730 632 sivun katselukertaa. • Verkkotyökalua käyttää myös opettajien täydennyskoulutukset organisoinnin välineenä (VESO:t ja KIKY-päivät).
Nuorisolain arvopohja	• Lähtökohtana on monialainen yhteistyö, joka lisää yhteistä tekemistä ja yhteisöllisyyttä koulun ja lähiympäristön välillä. • Lapset ja nuoret saivat mahdollisuuden tuoda omaa osaamistaan esille. Osaaminen oli esim. harrastuksissa opittua. • PopUp-koulussa kaikilla oli mahdollisuus tulla kuulluksi ja osallistua koulupäivän suunnitteluun. • Pajan pitäjät saivat toimia itsenäisesti ja oppivat uusia näkökulmia yhteisössä toimimisesta. • Päivän aikana osallistujat oppivat uusia asioita. • Toimintamallia toteutettiin maanlaajuisella maksuttomalla verkkotyökalulla, jonka käyttöön kaikilla oli mahdollisuus.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	PopUp-koulu osallisti lapsia ja nuoria vahvasti: lapset ja nuoret ideoivat itse työpajoja, joissa he opettivat hallitsemiaan tietoja ja taitoja muille. Lapset ja nuoret tekivät koulupäivästä omannäköisensä: koulut täyttyivät sellaisesta toiminnasta, joka oli heidän itsensä ehdottamaa ja toteuttamaa.
Viestintä ja markkinointi	• Markkinoitiin ja jalkautettiin alueellisesti yhteistyötahoja hyödyntäen. • Esittelyä tehtiin mm. Opinkirjon FB-sivuilla, Educa-messuilla ja alueellisilla koulutuspäivillä ja Nuori Opettaja -koulutuksissa.
Alueellinen toiminta	Työkalu on verkkopalvelu, jota voidaan käyttää maksutta ympäri Suomen.
Vapaaehtoiset toimijat	• Mm. vanhempainyhdistykset, jotka järjestivät koulupäiviä • Vanhemmat ja muut vapaaehtoiset pajanpitäjät

	Tukea tarjottiin tarjoamalla yhteystiedot ja tarkat ohjeet tapahtuman järjestämiselle. Vapaaehtoisten pajanpitäjien tukena toimivat myös tapahtuman järjestäjät.
Vastuuhenkilö ja yhteistyö	MRJ, IK, palvelutuottaja, OAJ, pedagogiset järjestöt

PALVELU/HANKE	TUKOKE-TOIMINTA
Kuvaus	Tutki-Kokeile-Kehitä (TuKoKe) on pitkäjänteinen tiede- ja teknologiakasvatuksen tukimuoto lasten ja nuorten tiede- ja teknologiaharrastuneisuudelle. TuKoKe-toiminta tapahtuu kouluissa lasten ja nuorten tutkimuksin, keksinnöin ja projektein ja se huipentuu vuosittain lopputapahtumaan. Toiminta sisältää lisäksi ohjauksen tukea ympäri vuoden. Kilpailussa tieteenaloja ei ole rajattu ja siihen voi osallistua yksin tai ryhmässä. Kilpailu on vakiinnuttanut asemansa osana lasten ja nuorten tiede- ja teknologiakasvatusta. TuKoKe on myös kansallinen karsintakilpailu kansainvälisiin ISEF-, GENIUS- ja EUCYS-kilpailuihin.
Tavoitteet	• Edistää ja tukea lasten ja nuorten tiede- ja teknologiaharrastuneisuutta. • Tukea lahjakkaita yksilöitä. • Tukea lasten ja nuorten kiinnostusta tieteisiin ja teknologiaan. • Tehdä toimintaa tunnetuksi lasten ja nuorten keskuudessa (tuetaan TuKoKelle asetettuja tavoitteita). • Parantaa toiminnan monipuolisuutta ja laatua tukemalla tiedekasvatustyöstä kiinnostuneita aikuisia ja parantamalla opettajien valmiuksia ohjata tutkielmia ja projekteja. • Antaa nuorille mahdollisuus luoda kansainvälisiä kontakteja kehittämällä kansainvälistä yhteistyötä. • Tuoda esille tiedekasvatuksen mahdollisuudet monikulttuurisuuden vahvistajana. • Kehittää tiedekasvatuksen materiaaleja ilmiöopetuksen näkökulmasta. • Lisätä lasten ja nuorten mahdollisuuksia tutkielman tekoon monialaisten oppimiskokonaisuuksien yhtenä osana ja lukion teemaopinnoissa. • Tuoda esille tutkielman tärkeys laaja-alaisen osaamisen taitojen kehittymisessä. • Pitää yllä kansainvälisiä yhteistyökontakteja.

Toimenpiteet	• Tuettiin toiminnan toteuttamista ja järjestettiin lopputapahtuma 4.-5.4.2019, johon osallistui n. 100 lasta ja nuorta. Lisäksi toimintaan koulun/päiväkodin tasolla arvioidaan osallistuneen vähintään 1 000 lasta ja nuorta. • Suomalaisten nuorten projektit osallistuivat EUCYS, ISEF ja GENIUS Olympiad -kilpailuihin.
Seurantamittarit	• Kilpailutöiden määrää kasvoi 1 % (178 työtä). Töitä oli tekemässä 360 lasta ja nuorta. • Finaalissa jaettiin stipendeinä 45 työlle lähes 19.000 euroa. Yhdeksän työtä edusti STEK Sähkökisa. Kuusi työtä palkittiin edustusmatkalla kansainvälisiin tapahtumiin. Erikoispalkinnoilla palkittiin 16 työtä ja lisäksi ohjaajia. • Koottiin palautetta infoista, lopputapahtumasta ja kansainvälisistä kilpailuista, jonka perusteella kehitetään toimintaa ensi vuodelle. • EUCYS2019-tapahtumassa palkittiin molemmat TuKoKesta Suomen edustajaksi valitut nuoret Olli Järvinen ja Ronja Holopainen.
Nuorisolain arvopohja	• Toiminnan tavoitteena on rohkaista lapsia ja nuoria pitkäjänteiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Tutkielmia tehdessään he oppivat löytämään vastauksia mieltä askarruttaviin kysymyksiin ja kehittämään ratkaisuja ongelmiin. He oppivat itsenäistä työskentelyä, kriittistä ajattelua sekä omien ajatusten perustelua. • Toiminta tarjoaa mahdollisuuden harrastaa tiedettä ja teknologiaa. • TuKoKe kannustaa monipuolisten oppimisympäristöjen hyödyntämiseen. • TuKoKe-kilpailuun saavat osallistua kaikki alle 21-vuotiaat. Monet lukiolaisista osallistujista olivat kansainvälisistä kouluista tai suorittavat IB-tutkintoa. TuKoKe on kansallinen karsintakilpailu kansainvälisiin EUCYS, ISEF ja GENIUS Olympiad tiedekilpailuihin. • TuKoKe-kilpailutöissä arvioitiin sitä, mikä kyseisen työn merkitys on yhteiskunnalle. Töissä arvioitiin myös tutkimuksen eettisiä näkökulmia.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	• Lasten ja nuorten antama palaute huomioitiin toiminnan kehittämisessä. • Nuoret osallistuivat TuKoKe neuvottelukunnan työhön. • Toimintaan ja lopputapahtumaan osallistuvat olivat alle 21-vuotiaita. • Kilpailussa aiempina vuosina menestyneitä nuoria oli mukana työpajoissa.

Viestintä ja markkinointi	• Kilpailun lopputapahtuman viestinnän yhteydessä tuotettiin artikkeleita, valokuvia ja videoita. • Pitkin vuotta julkaistiin toimintaan liittyviä artikkeleita TEK-verkkolehdestä. • Toiminnan viestintä: FB, julisteet, kotisivut, vinkkivihot, kurssimateriaalit • Kilpailua esiteltiin Educa 2019 -messuilla ja muissa alueellisissa ja valtakunnallisissa tapahtumissa. • Mainostettiin TuKoKeta yhteistyötahojen viestintäkanavilla.
Alueellinen toiminta	TuKoKe-töitä lähetettiin kilpailuun 37 oppilaitoksesta 16 paikkakunnalta.
Vapaaehtoiset toimijat	• Neuvottelukunta. Vapaaehtoisuuteen perustuva neuvottelukunta kokoontui kerran. • Kansainvälisten kilpailujen neuvottelukunta kokoontui kerran. • Arvioitsijat: eri alojen asiantuntijoita mm. professoreita ja tutkijoita. Heillä oli arviointilomake, jonka perusteella antoivat palautteen kilpailutyöstä. • Tuomarit: lopputapahtumassa tuomareina eri tahojen edustajia. • Helpperit: lopputapahtumassa oli vapaaehtoisia alle 29-vuotiaita nuoria 2 henkeä. He saivat ohjeistuksen etukäteen ja olivat tapahtumassa tukena.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MeK, HM, Tekniikan Akateemiset TEK, Aalto Design Factory, LUMA Suomi, opettajien ainejärjestöt, TuKoKe neuvottelukunta

PALVELU/HANKE	YRITYS HYVÄ
Kuvaus	Yritys Hyvä kannustaa lapsia ja nuoria luovaan ajatteluprosessiin, omien vahvuuksien tunnistamiseen sekä yritteliäisyyteen ja yrittämiseen.
Tavoitteet	• Innostaa lapsia ja nuoria pohtimaan yrittäjyyden ja yritteliäisyyden merkitystä omassa elämässään ja yhteisössään. • Tarjota lapsille ja nuorille kanava tuottaa yrittäjyyden erilaisia ilmentymiä. • Kehittää yrittäjyyttä tukevaa menetelmällistä osaamista koulussa. • Vaikuttaa yrittäjyyskasvatuksen edistämiseen. • Jakaa tietoa työelämästä, yrittäjyydestä ja yrittäjyyskasvatuksesta.

	Kehittää kilpailuun elementtejä yhdessä nuorten kanssa.
Toimenpiteet	- Kilpailua järjestettiin viidessä sarjassa: I esi- ja alkuopetus, II 3.–6. luokat, III 7.–9. luokat, IV toinen aste ja O opettajaksi opiskelevien sarja. - Osallistettiin nuoria kilpailutehtävien suunnittelussa ja -töiden arvioinneissa. - Kehitettiin lisää sähköistä kilpailutöiden palautus- ja arviointijärjestelmää <i>osallistuopinkirjo.fi</i>. - Järjestettiin 200 osallistujan lopputapahtuma Helsingin yliopiston Tiedekulmassa. - Lähetettiin sarjan 3 voittajatyö kansainväliseen Genius Olympiad -kilpailuun Oswegoon (NY) Yhdysvaltoihin. The Waterlabel -kilpailutyö sai kilpailussa Business-kategoriassa kunniainnin. - Kehitettiin uusia kilpailutehtäviä yhdessä nuorten, opettajien ja yhteistyötahojen kanssa.
Tulosodotukset	- Kilpailua arvioitiin määrällisesti osallistujien, osallistuvien koulujen ja töiden määriä tarkastelemalla sekä laadullisesti toteuttajien itsearvioinnin ja saatujen/kerättyjen palautteiden pohjalta. - Tavoitteena oli saada 1800 osallistujaa ja 650 loppukilpailuun lähetettyä kilpailutyötä.
Seurantamittarit	- Loppukilpailuun lähetettiin 470 työtä 1 498 lapselta ja nuorelta. - Lopputapahtumaan Helsinkiin osallistui yhteensä reilu 200 henkilöä: kilpailijoita, töiden ohjaajia, tukijoukkoja ja vierailijoita, mm. kutsuvierasluokkia. Lopputapahtuma oli erittäin onnistunut. Loppukilpailun järjestelyt saivat kiittävää palautetta. - Lopputapahtuma streamattiin ja sen katsojamäärä oli 54. - Palautus- ja arviointijärjestelmä toimi hyvin. Järjestelmää kehitettiin edelleen saatujen palautteiden perusteella. - Genius Olympiad -kilpailukokemus oli antoisa ja onnistunut mukana olleiden nuorten ja ohjaavan opettajan mielestä. Yritys Hyvän edustajat saivat kunniainnin.
Nuorisolain arvopohja	- Kilpailutehtävät tarjosivat mahdollisuuksia lasten ja nuorten osallistumiseen ja vaikuttamiseen lähiyhteisössään sekä toimintaan kansalaisyhteiskunnassa: osallistuneissa kilpailutöissä oli muutettu ideoita sellaiseksi toiminnaksi, joka tuotti sosiaalista, kulttuurista, yhteiskunnallista tai taloudellista arvoa. - Kilpailutehtävät tukivat yhteisöllisyyden kehittymistä: kilpailutehtävissä kannustettiin yhdessä ideoimiseen ja tekemiseen. Yhdessä tehtyjä kilpailutöitä, isoja ja pieniä projekteja, lähetettiin loppukilpailuun yksilötehtävien lisäksi.

	• Lopputapahtuma oli palkituille hieno yhteinen tilaisuus, jossa omaa osaamista ja saavutuksia sai esitellä kilpakumppaneilleen ja yleisölle. • Kilpailuun saivat osallistua kaikki esiopetusikäisistä aina toisen ja korkea-asteen opiskelijoihin saakka osana koulutyötä tai vapaa-ajalla yksin tai yhdessä.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	• Lapset ja nuoret toteuttivat kilpailutyöt itse omien vahvuuksiensa pohjalta yksin tai ryhmässä, opettajan ohjauksessa tai omatoimisesti. • Yhteistyötä tehtiin Suomen Lukiolaisten, Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto Sakin ja Suomen Opiskelija-allianssi OSKU:n kanssa: nuoret olivat mukana arvioimassa kilpailutöitä esiraadeissa ja valitsemassa voittajaehdokkaita.
Viestintä ja markkinointi	• Yritys Hyvä -kotisivujen tiedotus • Uutiset Opinkirjon kotisivuilla • Blogi-kirjoitus • Kilpailuaineiston 2019 esitteen postitus kouluille ja jako koulutustilaisuuksissa, seminaareissa ja muissa tapahtumissa • Yritys Hyvä -infot Yrityskylän opettajakoulutuksissa ja NOPE-koulutuksissa • Opettajien suoramarkkinointi, sähköpostiviestintä • Lehdistötiedote voittajista ja lopputapahtumasta • Ilmoitus Opettaja-lehdessä, Kleio-lehdessä, Virke-lehdessä, Luokanopettaja-lehdessä ja Lastentarhanopettaja-lehdessä, yhteislevikki 120 860 • Facebookissa 152 postausta, 2376 sitoutumista • Instagramissa 59 postausta, 580 tykkäystä • Twitterissä 38 postausta, 99 reaktiota
Alueellinen toiminta	Kilpailua esiteltiin yhteistyötahojen toimesta eri puolin Suomea sekä omin voimin muun muassa koulutus- ja tapahtumapäivinä.
Vapaaehtoiset toimijat	• Kilpailijoiden ohjaajista osa toimi vapaaehtois pohjalta. • Kilpailijoista osa osallistui kilpailuun vapaa-ajallaan tekemällään työllä.

Vastuuhenkilö ja yhteistyö	MaK, IK, Yksityisyrittäjien säätiö, kilpailuvaliokunta, esiraadit, ÄOL, YES ja alueelliset YES-keskukset, HYOL, SURE, LUT, Nuori Yrittäjyys, Yrittäjän päivän säätiö, Suomen Luokanopettajat, Helsingin yliopisto, Suomen Lukiolaisten Liitto, SAKKI, OSKU, Designmuseum, Yrityskylä, SOOL, Suomen Yrittäjät, Opetushallitus, OAJ, SOPO
-----------------------------------	---

III KOULUTUSKOKONAISUUDET

PALVELU/HANKE	”YHTEISÖLLINEN JA OSALLISTAVA KOULUYHTEISÖ” -KOULUTUKSET JA TILAUSKOULUTUKSET
Kuvaus	Opinkirjo on mukana alueellisissa nuoriso- ja sivistyspalveluissa kehittäjänä ja koulutuspalvelujen tuottajana.
Tavoitteet	Tukea lasten ja nuorten kanssa työskenteleviä osallistavien menetelmien hallinnassa ja oppivien yhteisöjen rakentajina.
Toimenpiteet	Toteutettiin yhteensä 20 koulutusta Nuorille Opettajille (NOPE). Koulutukset kattoivat alueellisesti koko Suomen. Lisäksi järjestettiin yhdeksän muuta alueellista koulutustilaisuutta, esimerkiksi VESO-koulutuksia
Tulosodotukset	NOPE-koulutuksiin osallistui 27 henkilöä/koulutus.
Seurantamittarit	Koulutettiin NOPE-koulutuksissa 540 henkilöä. Muissa alueellisissa koulutuksissa oli 697 henkilöä. Kaikkiaan Opinkirjon koulutuksiin osallistui vuoden aikana 3143 henkilöä. Luku ei sisällä messutapahtumia. Tilaisuuksista koottiin tapauskohtainen palaute. Palautteen perusteella koulutussisällöt koettiin hyviksi ja tarpeellisiksi
Nuorisolain arvopohja	Koulutusten keskeinen sisältö oli nuorisolain arvopohjan vahvistaminen myös opetustoimen alalla, eritoten osallisuuden vahvistaminen.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Koulutusten suunnittelussa otettiin huomioon nuorten tarpeet ja toiveet koskien aikuisen kohtaamista kouluissa. Hyödynnettiin mm. Osallisuuden osaamiskeskuksen koulutuksista saatua palautetta ja toiveita. NOPE-koulutuksiin osallistuneista 85% oli 29-vuotiaita tai sitä nuorempia, kaikkiaan alle 29-vuotiaiden tai nuorempien osuus koulutetuista oli 1/3.
Viestintä ja markkinointi	Yhteistyötahot toteuttivat tilaisuuksien markkinoinnin.
Alueellinen toiminta	Koulutuksia järjestettiin kaikissa maakunnissa.

Vastuuhenkilö ja yhteistyö	MRJ, PR-L, OAJ, Opinkirjon asiantuntijat
-----------------------------------	--

PALVELU/HANKE	MOKKI: TUOTEMUOTOILUA JA TEKNOLOGIAA MONIALAISESTI (2018-2019)
Kuvaus	MOKKI: Tuotemuotoilua ja teknologiaa monialaisesti oli Opetushallituksen rahoittama täydennyskoulutus opetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilökunnalle. Koulutus oli pitkäkestoinen (1,5 vuotta) ja se toteutettiin neljälle koulutusryhmälle (yht. 80 hlöä) kolmella paikkakunnalla: Helsingissä (2 koulutusta), Turussa ja Rovaniemellä. Koulutuksessa oli neljä lähiopetuspäivää, verkkotyöskentelyä, monialaisen oppimiskokonaisuuden toteutus koululla ja Designmuseolla loppu- ja jouluseminaarit, jotka olivat avoimia kaikille muotoilukasvatuksesta kiinnostuneille. Koulutus toteutettiin yhteistyössä Designmuseon kanssa. Yhteistyössä olivat mukana myös 3DBear työpajojen toteuttajana ja AR-alustan tarjoajana, Teollisuustaiteen Liitto Ornamo, Arktikum-museo ja Lapin yliopisto (Rovaniemi) sekä Aboe Vetus ja Ars Nova -museo (Turku), Microsoft Flux, Lapin yliopisto ja 3DTech.
Tavoitteet	• Innostaa opettajia hyödyntämään (tuote)muotoilua osana eri oppiaineiden opetusta; muotoiluajattelu kehittää uudenlaista ideoiden syntymistä, ongelmanratkaisukykyä, empatiaa ja se korostaa vuorovaikutusta ja yhteistyötä. • Tarjota ideoita, inspiraatiota, työskentelymenetelmiä, tukea suunnitteluun ja askelmerkit oman koulun monialaisen oppimiskokonaisuuden valmisteluun. • Antaa opettajille välineitä kehittää oppilaiden laaja-alaisen osaamisen taitoja, itse-, vertais- ja ryhmäarviointitaitoja sekä toteuttaa jatkuvaa arviointia osana muotoiluprosessia. • Tukea 40 monialaisen oppimiskokonaisuuden suunnittelua, toteutusta ja arviointia eri puolin Suomea eri asteilla. • Tarjota tietoa ja osaamista tuotemuotoiluun sekä 3D-mallinnukseen, tulostukseen ja lisätyn todellisuuden käyttöön opetuksessa. • Tarjota innostavia puheenvuoroja muotoilijoilta ja startup-yrityksiltä, jotka työskentelevät tuotemuotoilun tai 3D-, AR-, VR tai MR-teknologioiden parissa. • Innostaa monipuolisten oppimisympäristöjen hyödyntämiseen, mm. museoiden ja kirjastojen. • Tarjota vertaistukea opettajille osana koulutusta. • Tuottaa lisämateriaalia muotoilukasvatussivusto Muotoilupakkiin tuotemuotoiluprosessin ja monialaisen oppimiskokonaisuuden itsenäiseen toteuttamiseen.

Toimenpiteet	• Markkinoitiin koulutusta ja vastaanotettiin ilmoittautumiset koulutuskokonaisuuksiin. • Suunniteltiin koulutussisällöt ja kehitettiin koulutusmateriaalit. • Toteutettiin neljälle koulutusryhmälle lähiopetuspäivät 1-4 ja loppu- sekä jouluseminaarit. • Ohjattiin verkkotyöskentelyä (oppimistehtävät, moksuisuunnitelmien sparraus). • Tarjottiin innostavia vierailuja ja luentoja muotoilijoilta ja startup-yrityksiltä, jotka työskentelevät tuotemuotoilun tai 3D-, AR-, VR tai MR-teknologioiden parissa. • Tuotettiin muotoilukasvatuksen sivusto www.muotoilupakki.fi, painetut Muotoilupakki - muotoilun menetelmäkortit opetukseen (60 kpl), Matka tuotemuotoiluun – opas opettajalle.
Tulosodotukset	• Opettajat ovat tyytyväisiä koulutuksen sisältöihin, ja koulutus tuottaa uusia työskentelymalleja koulutukseen osallistuville ja heidän työyhteisöilleen. • Tuotetaan uutta materiaalia opettajien muotoilukasvatustyön tueksi. • Monialaisia oppimiskokonaisuuksia muotoilusta suunnitellaan koulutuksen myötä 40 kpl.
Seurantamittarit	• Monialaisia oppimiskokonaisuuksia muotoilusta suunniteltiin koulutuksen myötä 49 kpl. • www.muotoilupakki.fi -sivuston sisältöjä kehitettiin runsaasti lisää, mm. yli 40 menetelmä- ja työskentelyohjetta, arviointipohjia, tuotettiin painetut muotoilun menetelmäkortit (60 kpl) opetukseen sekä opettajan opas • Molempien lähiopetuspäivän jälkeen kerättiin koulutettavilta palaute. Opettajat antoivat koulutuksen kokonaisarvosanaksi 4,4 (asteikko 1=huono - 5=erinomainen), 3dBearin osuuksille kokonaisarvosanaksi 3,5. Lisäksi arvioitiin mm. koulutuksen sisällöt olivat tärkeitä oman työn kannalta 4,4. Koulutus antoi työvälineitä työyhteisöni työskentelyyn 4,0. Koulutus innosti uudistamaan omaa tapaa työskennellä 4,2. Koulutus antoi työvälineitä monialaisen oppimiskokonaisuuden toteuttamiseen 4,1. Kouluttajat olivat ammattitaitoisia 4,7. Opettajat olivat tyytyväisiä koulutukseen. • Seurattiin verkkotyöskentelyn aktiivisuutta, oppimistehtävien suorittamista ja sparrattiin monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelua. Oppimistehtäviä suoritettiin tavoitteiden mukaisesti: opettajat ovat tunnollisia.

Nuorisolain arvopohja	• Opettajat käyttivät osallistavia menetelmiä muotoilun monialaisessa oppimiskokonaisuudessa; muotoiluprosessi lähtee liikkeelle oppilaiden ihmetyksestä ja mielenkiinnon kohteista, etenee oppilaiden toiveiden ja päätösten mukaisesti ja jatkuvaa arviointia tehtiin pitkin prosessia myös oppilaiden toimesta. • Opettajat käyttivät muotoiluun liittyvää yhteiskehittämistä, jossa tarvitaan yhteistyö- ja vaikuttamistaitoja ja joka kehittää yhteisöllisyyttä, kun saavutettiin pitkäjänteisen työskentelyn tuloksena yhteinen lopputulos. • Lapset ja nuoret oppivat huomioimaan muotoiluprosessin aikana muotoilun 6 X E: eettisyyttä, ekologisuutta, esteettisyyttä, ekonomisuutta, ergonomisuutta ja emotionaalisuutta.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	• Tuotemuotoilussa oppilaat siirtyivät tuotteiden käyttäjistä maker-kulttuurin pariin. • Tuotemuotoiluprosessissa lähtökohtana olivat empatia sekä oppilaiden havainnot, tutkiminen, kekseliäisyys ja kokeilut. • Työskentelyn aikana opittiin vaikuttamisen mahdollisuuksia: opittiin tuomaan ryhmän yhteisiä näkemyksiä esille, neuvottelemaan esimerkiksi opettajakunnan, rehtorin tai muiden päättävien elimien kanssa tarpeista ja toteutuksesta sekä saatiin kokemuksia osallisuudesta.
Viestintä ja markkinointi	• Markkinoitiin koulutusta somekanavilla (Twitterissä ja Facebookissa) sekä perinteisesti sähköpostitse kuntien opetustoimille, kouluille ja opettajille. • Koulutuskuulumisia eri paikkakunnilta kerrottiin Facebookissa ja Twitterissä.
Alueellinen toiminta	Koulutuksen osallistujia oli Helsingistä, Espoosta, Lohjalta, Nokialta, Joensuusta, Kouvolasta, Rovaniemeltä, Kirkkonummelta, Oulusta, Ranualta, Kempeleestä, Vaalasta, Kittilästä, Turusta, Paimiosta, Salosta ja Raaseporista, joihin opit koulutuksesta jalkautunevat, ainakin osallistujien omien koulujen osalta.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MaK, Hanna Kapanen Designmuseo, 3DBear, Arktikum, Aboe Vetus ja Ars Nova, Lapin yliopisto, Microsoft Flux, 3dGTech, kirjastot, muotoilijat

PALVELU/HANKE	OPETTAJA OHJAAJANA: TUTKIELMAT TEEMAOPINTOIHIN JA OSAKSI OPETUSTA (2018-2019)
Kuvaus	Opetushallituksen rahoittama täydennyskoulutus oli suunnattu perusopetuksen ja lukion aineenopettajille. Se koostui neljästä koulutusosiosta ja se toteutettiin kolmella paikkakunnalla (Espoo, Tampere, Oulu). Koulutuksen aikana tuettiin opettajien valmiuksia teemaopintojen opettamiseen ja tutkielmien ja projektien ohjaamiseen. Koulutus koostui lähiopetuspäivistä ja itsenäisestä omalla koululla toteutettavasta osiosta. Koulutuksen tavoitteena oli lisäksi kehittää lukioiden ja korkeakoulujen välistä yhteistyötä. Koulutus toteutettiin yhteistyössä Aalto Juniorin, Tampereen keskuskirjasto Metson, Oulun kaupunkikirjaston, Oulun ja Tampereen yliopistojen kanssa.
Tavoitteet	• Lisätä opettajien valmiuksia ohjata tutkielmia ja projekteja. • Tarjota menetelmiä ja välineitä lukion teemaopintojen toteuttamiseen. • Tarjota menetelmiä ja välineitä tutkielmien ja projektien arviointiin. • Kehittää valmiuksia yhteisopettajuuteen. • Kehittää toimenpiteitä lukioiden ja korkeakoulujen rajan kaventamiseen sekä innostaa lukiolaisia korkeakouluopintoihin.
Toimenpiteet	• Markkinoitiin koulutusta ja vastaanotettiin ilmoittautumiset koulutuskokonaisuuksiin. • Suunniteltiin koulutussisällöt ja kehitettiin koulutusmateriaalit. • Toteutettiin lähiopetuspäivät ja koulutukset. • Ohjattiin verkkotyöskentelyä (oppimistehtävät, vertaispalaute). • Kutsuttiin yliopistojen ja kirjastojen edustajia osallistumaan lähiopetukseen. • Toteutettiin asiantuntijoiden kouluvierailuja.
Tulosodotukset	Koulutetut kokivat saaneensa koulutuksesta välineitä laadukkaampaan tiedeopetukseen.
Seurantamittarit	Koulutuksen lähiopetukseen osallistui yhteensä 64 opettajaa, joista 32 suorittavat kurssin pitkäkestoisena prosessikoulutuksena (osallistuvat kaikkiin koulutusosioiden).
Nuorisolain arvopohja	Tutkielmien teko kouluissa tukee laaja-alaista osaamista ja kehittää ajattelua ja oppimaan oppimista.

Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	Koulutus aktivoi osaltaan myös toimintaa koulussa, siten että oppilaat oppivat ennen kaikkea monipuolisia itse- ja vertaisarviointityötapoja.
Viestintä ja markkinointi	• Markkinoitiin koulutusta Twitterissä, Facebookissa sekä sähköpostitse kuntien opetustoimille, kouluille ja opettajille. • Koulutuskuulumisia kerrottiin Twitterissä ja Facebookissa.
Alueellinen toiminta	Koulutuksen lähiopetus toteutettiin Espoossa, Vantaalla, Tampereella ja Oulussa. Lähiopetukseen osallistuu opettajia myös muilta paikkakunnilta.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	MeK, Aalto Junior, Tampereen keskuskirjasto Metso, Oulun kaupunkikirjasto, Oulun ja Tampereen yliopistot.

PALVELU/HANKE	“INTUITIO, EMPATIA JA VUOROVAIKUTUS OSANA OPETUSTYÖTÄ”-KOULUTUKSET (2019-2020)
Kuvaus	Intuitio, empatia ja vuorovaikutus osana opetustyötä on Opetushallituksen rahoittama täydennyskoulutus peruskoulun ja lukion opettajille. Koulutus on kolmen kuukauden ajalle jyvitetty prosessikoulutus ja se toteutetaan neljälle koulutusryhmälle (yht. 80 hlöä) neljällä paikkakunnalla: Oulu, Jyväskylä, Tampere ja Helsinki. Koulutuksessa sisältää viisi lähiopetuspäivää, verkkotyöskentelyä, monialaisen oppimiskokonaisuuden toteutus ja kokempäiväkirjan kirjaamista. Hankkeen suunnittelu ja valmistelu tapahtui syksyllä 2019 ja toteutus tapahtuu keväällä 2020. Koulutus toteutetaan yhteistyössä Suomen Impro-opiston kanssa.
Tavoitteet	• Koulutuksessa on läsnä sekä yksilö- että yhteisötaso. Koulutukset ovat merkityksellisiä sekä opettajan oman luovuuden ja itsetuntemuksen rakentamisena että sosiaalisen kanssakäymisen muotona. • Koulutuksissa opitaan elämyksellisesti taiteen kautta hyödyntäen improvisaatioteatterin menetelmiä. Toiminnallisissa harjoitteissa tutkitaan uteliaasti ympäristöä sekä sisäistä maailmaa. Improvisaatioteatteri perustuu yhteistyölle, hyväksymiselle, kollektiivisesti ideoiden kehittämiseksi, kuuntelulle ja reagoimiselle. Yhteisöllisten harjoitteiden ja itsereflektiivisen kasvuprosessin myötä osallistujat oppivat luovaa ajattelua ja tietoista virittäytymistä intuitioon ja läsnäolevaan vuorovaikutukseen sekä kehittävät kykyä spontaaniin improvisaatioon.

	• Kaikki opintojaksot käytyään opettajalle on kehittynyt laaja-alaista osaamista, jolla hän kykenee kehittämään oppijan taitoa tunnistaa ja eritellä kehollisia, affektiivisia sekä esteettisiä kokemuksiaan ja auttaa oppijaa soveltamaan ja luomaan uutta tietoa. • Opettajat oppivat havainnoimaan, tunnistamaan ja sanoittamaan omia osin alitajuisia kehollisia reaktioita, myös pinttyneitä ajattelumalleja ja tunnetiloja. Koulutuksella tavoitellaan uteliaisuutta sekä itseluottamusta hylätä tutut konseptit ja heittäytymistä uusien menettelytapojen ja päämäärien tutkimiseen. • Koulutuksissa painottuu empaattinen kohtaaminen sekä keskinäisen luottamuksen ja ymmärryksen rakentaminen osallistujien kesken. Opettajille välitetään toiminnallisia menetelmiä harjoitella kuuntelua, herkkyyttä ja välittämistä muita kohtaan. Toimintamalleilla pyritään vähentämään kiusaamistilanteita koulussa sekä lisäämään yksilöllistä ja yhteisöllistä hyvinvointia. • Tarjota tietoa intuitio-, empatia- ja vuorovaikutustaitojen merkityksellisyydestä tulevaisuuden kehityksen kannalta. • Tarjota ideoita, inspiraatiota, työskentelymenetelmiä, tukea oman koulun monialaisen oppimiskokonaisuuden suunnitteluun, valmisteluun ja toteutukseen. • Tarjota vertaistuen ja yhteisopettajuuden malleja osana koulutusta.
Toimenpiteet	• Markkinoitiin koulutuksia ja vastaanotettiin ilmoittautumisia koulutuskokonaisuuksiin. • Koulutussisällöt suunniteltiin ja valmisteltiin koulutusmateriaaleja. • Luotiin osallistujien sisäinen verkkoympäristö (Google Drive).
Tulosodotukset	• Teeman alla olevat toiminnot lisäävät opettajien sekä oppijoiden itsetuntemusta ja hyvinvointia. • Opettajat saavat käyttöönsä empatiaa ja luovuutta harjoittavia menetelmiä ja valmiita suunnitelmia monialaisten oppimiskokonaisuuksien toteuttamiseksi.
Seurantamittarit	Koulutusten temaattista, sisällöllistä, rakenteellista ja hallinnollista onnistumista tarkastellaan osallistujamäärien, osallistujien palautteiden, podcastin kuuntelukertojen ja muun arvioinnin perusteella.
Nuorisolain arvopohja	• Hanke edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä kykyä ja edellytyksiä toimia yhteiskunnassa.

	Sisältö ja menetelmät tukevat nuorten kasvua, itsenäistymistä ja yhteisöllisyyttä. Koulutuksella puretaan stereotypioita sekä vahvistetaan moninaisuuden ymmärrystä ja hyväksyntää.
Nuorten osallistamisen tapa päätöksentekoon	- Koulutuksen perusta on empatia ja toisten ihmisten aito kohtaaminen ja sitä kautta ihmisen moraalisen taitavuuden kehittyminen. Oppijoiden henkilökohtaiset havainnot ja kokemusmaailma nostetaan oppimisen keskiöön. - Koulutuksissa opitaan vuorovaikuttamaan rakentavasti ja dialogisesti. Ryhmäprosessissa opitaan osallisuuden kokemuksesta ja hyväksytyksi tulemisesta ryhmän täysipainoisena jäsenenä.
Viestintä ja markkinointi	- Markkinoitiin koulutusta somekanavilla (FB, Instagram, Twitter ja nettisivut), erilaisissa tilaisuuksissa (mm. Dare to Learn –oppimisfestivaaleilla) sekä sähköpostitse kuntien opetustoimille, kouluille ja opettajille. - Koulutusten markkinoimiseksi perustettiin Ajatusääniä-podcast, jossa käsiteltiin koulun teemoja yksitellen.
Alueellinen toiminta	Koulutuksen osallistujia on seuraavista kaupungeista: Helsinki, Vantaa, Rauma, Vihti, Espoo, Lohja, Kirkkonummi, Sipoo, Porvoo, Reisjärvi, Jyväskylä, Laukaa, Mäntykangas, Tervo, Vääksy, Tammela, Isokyrö, Multia, Heinola, Ähtäri, Kontiolahti, Oulu, Ylikiiminki, Liminka, Kemi, Tampere, Hämeenlinna, Sastamala, Kangasala, Nokia, Hyvinkää, Ilmajoki, Pälkäne ja Ylöjärvi.
Vastuhenkilö ja yhteistyö	JP, Opinkirjo & Kaisa Kokko-Palmer, Suomen Impro-opisto

TOIMISTO JA HALLINTO

Opinkirjon kotisivu-uudistus saatiin valmiiksi. Uudet kotisivut avattiin keväällä 2019 tutussa osoitteessa www.opinkirjo.fi.

Jäsenjärjestöt

Yhdistyksellä on 11 jäsenjärjestöä:

- Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
- Finlands Svenska Lärarförbund rf
- Koululiikuntaliitto KLL ry
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
- Opetus- ja Sivistystoimen asiantuntijat OPSIA ry
- Suomen Harjoittelukoulujen opettajat ry
- Suomen Lukiolaisten Liitto ry
- Suomen Luokanopettajat ry
- Suomen Opettajaksi Opiskelevien liitto SOOL ry
- Suomen Vanhempainliitto ry
- Sydkustens landskapsförbund rf.

Lisäksi Opetushallituksella on puhe- ja läsnäolo-oikeus hallituksen kokouksissa.

Yhdistyksen työryhmät

Yhdistyksellä oli kaksi työryhmää: puheenjohtajisto ja henkilöstötyöryhmä. Työryhmät valmistelevat esityksiä hallituksen päätettäväksi.

Puheenjohtajisto tukee toiminnanjohtajaa operatiivisissa asioissa, strategisessa suunnittelussa sekä valmistelee yleiseen hallintoon liittyviä asioita ja yksittäisten työntekijöiden henkilöstöasioita. Henkilöstötyöryhmä valmistelee koko henkilöstöä koskevia henkilöstöasioita.

Puheenjohtajisto kokoontui toimintavuonna kaksi kertaa. Tapaamisten lisäksi asioita hoidettiin sähköisellä yhteydenpidolla. Henkilöstötyöryhmä ei kokoontunut.

Vuosikokous ja hallitus

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 28.3.2019. Hallitus kokoontui neljä kertaa.

Henkilöstövisio ja –strategia

a) Henkilöstöstrategia

- Hallitus päivitti henkilöstöstrategiaa marraskuun kokouksessa mm. uuden työaikalain näkökulmasta.
- Henkilöstön ja hallituksen yhteisiä kehittämispäiviä pidettiin kaksi, kevään ja syksyn hallituksen kokouksen yhteydessä.

b) Työhyvinvointi ja työkyky:

- Työsuhteissa tarjottiin lounasetu.
- Henkilöstöä kannustettiin jakamalla liikunta- ja kulttuuriseteleitä.
- Ennaltaehkäisevään terveyteen panostettiin työterveyshuollon lisäksi tukemalla henkilöstöä taloudellisesti.
- Käytettiin resurssia työterveyspsykologiin ja työnohjaukseen.
- Henkilöstöllä oli virkistystoimintaa. Kesäkuussa pidettiin liikunnallinen virkistyspäivä ja joulukuussa vietettiin pikkujouluja improvisaation ja hemmottelun merkeissä.
- Henkilöstöä kannustettiin suorittamaan Cooper-testi joko juoksemalla tai uimalla.
- Kokeiltiin etätyösopimusmahdollisuutta, jossa melkein kaikki työntekijät saivat halutessaan tehdä etätyösopimuksen. Sopimuksen mukaan piti toimistolla työskennellä vain yhtenä päivänä viikossa. Kokeilu jatkuu.
- Toteutettiin kaksi henkilöstön työhyvinvointikyselyä.

c) Henkilöstön koulutus:

Henkilöstölle järjestettiin tarvittaessa lyhyt- tai pitkäkestoista koulutusta kehityskeskusteluissa ja toimiston yhteisissä tapaamisissa esiin nousseiden tarpeiden sekä mahdollisten työn sisältöjen muuttumisen takia.

Yhdistyksellä on luottamusvaltuutettu ja työsuojeluvaltuutettu. Työnantaja on järjestäytynyt Palvelualojen työnantajat PALTA ry -liittoon.

Toiminnan suunnittelu, kehittäminen ja arviointi

Toimintavuonna hallituksen kokouksissa ja niiden yhteydessä kehitettiin hallitustyöskentelyä mm. lisäämällä keskustelua tärkeistä ajankohtaisista asioista, kuten arpajaislaista, kansainvälisestä koulutusyhteistyöstä ja koulutuspoliittisista aiheista kuten harrastaminen koulussa. Hallituksen kokousten yhteydessä järjestettiin lisäksi kaksi henkilöstön ja hallituksen yhteistä kehittämispäivää, joiden teemoina oli vaikuttavuus järjestöissä ja vaikutuksen arviointi.

Opinkirjo Education and Training Oy

Kehittämiskeskus Opinkirjo ry perusti toimintavuonna osakeyhtiön. Osakeyhtiön nimeksi tuli Opinkirjo Education and Training Oy, y-tunnus 2991394-6. Osakeyhtiö toteuttaa maksullisia koulutuspalveluista pääasiassa koulutusvientiin. Toimintavuonna tapahtui yksi koulutusvientitransaktio Kiinaan, jonka tuottojen turvin osakeyhtiötoiminta on ylijäämäinen. Osakeyhtiön toiminnasta raportoitiin säännöllisesti jokaisessa hallituksen kokouksessa. Osakeyhtiön toimitusjohtaja on Minna Riikka Järvinen ja hallituksen jäsenet Tuomo Laakso OAJ:sta, Leena Krokfors Helsingin yliopistosta ja Opinkirjon talous- ja hallintovastaava Anu Toivonen.

Liite

Toiminnasta kerrotaan lisää yksityiskohtia, mm. lukuja, tapahtumia ja nimiä, liitteessä: Hallituksen kertomus toiminnasta 2019 Liitteet.

TOIMINTASUUNNITELMASSA MAINITUT LYHENTEET

EUCYS	=	European Union Contest for Young Scientists
GENIUS	=	GENIUS Olympiad
HYOL	=	Historian ja yhteiskuntaopin opettajien liitto ry
ISEF	=	The Intel International Science and Engineering Fair
KLL	=	Koululiikuntaliitto
LUT	=	Lappeenrannan-Lahden teknillinen yliopisto
OAJ	=	Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
OKM	=	Opetus- ja kulttuuriministeriö
OM	=	Oikeusministeriö
OPH	=	Opetushallitus
Oske	=	Osaamiskeskus
OSKU	=	Suomen Opiskelija-Allianssi
SAKKI	=	Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto
SOOL	=	Suomen Opettajaksi Opiskelevien Liitto SOOL ry
SOPO	=	Suomen Opinto-ohjaajat SOPO ry
SURE	=	Suomen Rehtorit ry
TEK	=	Tekniikan akateemiset TEK ry
VANUPO	=	Valtakunnallinen nuorisotyön ja -politiikan ohjelma
ÄOL	=	Äidinkielen opettajain liitto ry